

	UČNI NAČRT PREDMETA/COURSE SYLLABUS
Predmet	Zdravstvena nega starostnika z gerontologijo
Course title	Nursing Care for the Elderly incl. Gerontology

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Zdravstvena nega / 1. stopnja	Zdravstvena nega	1. letnik	2.
Nursing Care / 1 st Cycle	Nursing Care	1 st year	2 nd

Vrsta predmeta/Course type obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta/University course code L1 UN8

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Kabinetne vaje Cabinet work	Klinično usposab. Clinical practice	Samost. delo Individ. work	ECTS
45			15		30	3

Nosilec predmeta/Lecturer: RŠ – Mojca Lokar, pred.
IŠ – doc. dr. Ljiljana Leskovic

Jeziki/ Predavanja/Lectures: slovenski/Slovenian
Languages:

Vaje/Tutorial: slovenski/Slovenian

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: **Prerequisites:**

<ul style="list-style-type: none"> Vpis v prvi letnik študijskega programa. Opravljen kolokvij iz Teorije zdravstvene nege za pristop k opravljanju kliničnega usposabljanja s tega področja. 	<ul style="list-style-type: none"> A prerequisite for inclusion is enrolment in the first year of study. Positive assessment of the Theory of Nursing Care laboratory work (cabinet) to attend the clinical practice in this field.
---	---

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

<ul style="list-style-type: none"> <i>Starost in staranje skozi demografska gibanja.</i> <i>Oprelitev pojmov gerontologija, gerontagogika in geriatrija.</i> <i>Gerontologija in gerontološka zdravstvena nega: razvoj, temeljni elementi in ključni koncepti, načela, cilji, varstvo, ohranjanje zdravja in preprečevanje krhkosti, vloga izvajalcev zdravstvene nege.</i> <i>Geriatrja in geriatrična zdravstvena nega: razvoj, temeljni elementi in ključni koncepti, načela, cilji in organizacija, zdravstvena nega</i> 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Age and ageing through demographic movements.</i> <i>Definitions of gerontology, gerontagogy and geriatrics.</i> <i>Gerontology and Gerontological Nursing Care: Development, essential elements and key concepts, principles, objectives, protection, preservation of health and prevention of fragility, the role of nursing care providers.</i> <i>Geriatrics and Geriatric Nursing care: Development, essential elements and key concepts, principles, objectives and organisation, nursing care of the</i>
--	---

<p><i>starejših s kroničnimi obolenji in akutnimi stanji ter vloga izvajalcev zdravstvene nege.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kakovost storitev zdravstvene nege in oskrbe, dvig kakovosti življenja starejših v domačem in institucionalnem okolju.</i> • <i>Ugotavljanje potreb starejših po zdravstveni negi, prepoznavanje dejavnikov tveganja za pojav geriatričnih sindromov (ocena prehranskega statusa), zagotavljanje varnosti starejših (preprečevanje padcev in drugih neželenih dogodkov).</i> • <i>Strategije razvoja varstva starejših v svetu in v Sloveniji. Oblike varstva starejših.</i> • <i>Teorije staranja: biološke, psihološke, socialne teorije.</i> • <i>Starostne spremembe: fiziološki, psihološki, socialni vidik.</i> • <i>Integrirana dolgotrajna oskrba in zdravstvena nega in oskrba starejših. Celostni pristop k obravnavi starejših v instituciji, in domačem okolju. Sodelovanje s predstavniki drugih poklicev v zdravstvenem in socialnem varstvu. Specifika zdravstvene nege starejšega v domačem okolju, bolnišnici ali socialno varstvenem zavodu.</i> • <i>Uporaba teorij zdravstvene nege pri ugotavljanju, načrtovanju in izvajanju zdravstvene nege starejšega (V. Henderson, D. Orem, itd.).</i> • <i>Kategorizacija zdravstvene nege in oskrbe v institucionalnem varstvu in domačem okolju. Ocenjevanje stopnje samooskrbe.</i> • <i>Zdravstvena nega starejšega po 14 življenjskih aktivnostih in procesni metodi dela.</i> • <i>Zdravstvena nega starejšega s specifičnimi potrebami zaradi pojava geriatričnih sindromov: demenca, krhkost, inkontinenca, razjede zaradi pritiska, preprečevanje padcev in poškodb, preprečevanje okužb, obravnava bolečine, ravnanje z zdravili itd.</i> • <i>Sodelovanje svojcev in starejšemu pomembnih oseb pri obravnavi starejših v institucionalnem in</i> 	<p><i>elderly with chronic diseases and acute conditions and the role of nursing care providers.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Quality of nursing and care services, raising the quality of life of the elderly in the domestic and institutional environment.</i> • <i>Identification of needs, identification risk factors for the emergence of geriatric syndromes (ocean nutritional status), ensuring the safety of the elderly (prevention of falls and other adverse events).</i> • <i>Strategies of developing the protection of elderly people in the world and in Slovenia. Protection services of elderly people.</i> • <i>The theories of aging: biological, psychological, and social theories.</i> • <i>The aging changes. Physiological, psychological, social aspect.</i> • <i>Integrated long-term nursing care and nursing care of the elderly. An integrated approach to the treatment of the elderly in the institution, at home. Cooperation with representatives of other professions in the health and social system. The specificity of nursing in the home environment, hospital or social protection institution.</i> • <i>Use of nursing theories in determining, planning and implementing nursing Care (V. Henderson, D. Orem, etc.).</i> • <i>Categorization of nursing and care treatment. Evaluation of the degree of self-sufficiency.</i> • <i>Nursing care by the process method of work.</i> • <i>Nursing care elderly with specific needs due to the onset of geriatric syndromes: dementia, Fragility incontinence, pressure ulcers, prevention of falls and injuries, prevention of infections, treatment of pain, treatment of drugs, etc.</i> • <i>The involvement of relatives and older people in the treatment of elderly people in the institutional and domestic environment.</i> • <i>Palliative care of the elderly. The needs of the dying elderly.</i>
--	--

domačem okolju.

- *Paliativna zdravstvena nega in oskrba starejših. Potrebe umirajočih starejših.*
- *Podpora bližnjim.*
- *Invalidnost in zdravstvena oskrba invalidnih starejših oseb.*
- *Raziskovalna dejavnost v gerontološki zdravstveni negi.*
- *Dolgotrajna in integrirana oskrba starejših v domačem in institucionalnem varstvu.*

Kabinetne vaje

- *Prepoznavanje individualnih posebnosti starejših in dejavnikov tveganja (uporaba simulacijskega seta) ter načrtovanje individualne obravnave po procesni metodi dela.*
- *Prepoznavanje in upoštevanje stopnje samooskrbe pacienta pri izvajanju aktivnosti zdravstvena nege starejših ob fiziološkem in patološkem procesu staranju (različna bolezenska stanja in simptomi).*
- *Izvajanje zdravstveno negovalnih intervencij, posegov in postopkov (hipodermokliza, oskrba kroničnih ran).*
- *Izvajanje zdravstveno negovalnih aktivnosti pri starejših z omejitvijo pri gibanju (zagotavljanje varnega okolja, načini dvigovanja bremen, notranji in zunanji transfer starostnika, razbremenilni položaji starostnika).*
- *Izvajanje zdravstveno negovalnih aktivnosti pri starejših s spremembo v delovanju čutil in v komunikaciji (vodni stolpi, aromaterapija, bazalna stimulacija).*
- *Izvajanje zdravstveno negovalnih aktivnosti pri starejših z demenco v domačem okolju in v različnih oblikah institucionalne obravnave (izdelava individualnega načrta, kategorizacija po Merilih ZZZS, LOS lestvici, lestvice za oceno tveganja za padec, za oceno tveganja za razjeda zaradi pritiska, lestvica za merjenje krhkosti).*
- *Celovita obravnava starejših ob umiranju in oskrba umrlega.*

- *Supporting patient's relatives.*
- *Disability and health care for older people with disabilities.*
- *Research in gerontology nursing care.*
- *Long-term and integrated care for the elderly in home and institutional care.*

Cabinet exercises

- *Identifying individual characteristics of the elderly and risk factors (use of the simulation set) as well as planning of individual treatment according to the procedural method.*
- *Identifying and considering the level of self-treatment of the patient during the activities of nursing care of the elderly - in the context of physiological and pathological process aging (different medical conditions and symptoms).*
- *Caring out medical nursing interventions, procedures and procedures (hypodermoclase, chronic wound care).*
- *Implementation of nursing activities when treating elderly people with mobility limitations (ensuring a safe environment, lifting methods, internal and external elderly transfer, relief of the elderly).*
- *Implementation of nursing activities when treating elderly people with the impairment of senses and communication (water towers, aromatherapy, basal stimulation).*
- *Implementation of nursing activities when treating elderly people with dementia in domestic environment and in the various forms of institutional treatment (elaboration of an individual plan, categorisation by the criteria of the ZZZS, the LOS rankings, the risk assessment scale for the fall, to assess the risk of pressure ulcer, the scale for measuring the fragility).*
- *A comprehensive treatment of the elderly in time of dying and caring.*

Temeljna literatura in viri/Readings:

Temeljna literatura/Basic literature:

- Cijan, V. in Cijan, R. (2003). *Zdravstveni, socialni in pravni vidiki starostnikov*. Maribor: Visoka zdravstvena šola.
- Fink, A., Jelen Jurič, J. in Kolar, J. (2012). *Zdravstvena nega starostnika*. Ljubljana: Grafenauer.
- Jurana, M., Poklar, Vatovec T. in Peršolja, Černe, M. (ur.). (2011). *Razsežnosti kakovostnega staranja*. Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče, Univerzitetna založba Annales.
- Macuh B. (2017). *Življenjski slog starostnikov v domovih za starejše: Znanstvena monografija*. Maribor: Kulturni center.
- Mali, J. (2013). *Dolgotrajna oskrba v mestni občini Ljubljana*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- Ramovš J. (2020) *Integrirana dolgotrajna oskrba*. Ljubljana: Inštitut Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje v sodelovanju s Fakulteto za zdravstvene vede Univerze v Novem mestu in Alma mater Europaea.
- Van Hulsen, A. (2010). *Zid molka*. Logatec: Firis Imperl & Co.
- Železnik, D. (2014). *Skrb zase kot paradigma življenja starostnikov*. Slovenj Gradec: Visoka šola za zdravstvena vede.

Priporočena literatura/Recommended literature:

- Adams, T. (2008). *Dementia care nursing: promoting well-being in people with dementia and their families*. Hampshire: Palgrave Macmillan.
- Buttaro, T. M, Kate A. Barba, A. K. (2013). *Nursing care of the hospitalized older patient*. Chichester: Wiley-Blackwell.
- Eliopoulos, C. (2004). *Gerontological Nursing*. Lippincott Williams & Wilkins.
- Herdman, T. H. in Kamitsuru, S. (ur.). (2017). *Negovalne diagnoze NANDA International: definicije in klasifikacija 2015-2017*. Ljubljana: Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije.
- Hvalič Touzery, S., Kaučič, B. M., Kocijančič, M., Filej, B. in Skela-Savič, B. (ur.). (2010). *Priložnosti za izboljševanje klinične prakse na področju zdravstvene nege starostnika*. Jesenice: Visoka šola za zdravstveno nego.
- Ivanuša, A. in Železnik, D. (2008). *Standardi aktivnosti zdravstvene nege*. 2. dopolnjena izdaja. Maribor: Fakulteta za zdravstvene vede.
- *Kakovostna starost: časopis za socialno gerontologijo in gerontagogiko*. Ljubljana: Inštitut Antona Trstenjaka.
- *Kodeks zdravstvene nege in oskrbe Slovenije* (2014). Ljubljana: Zbornica zdravstvena in babiške nege Slovenije.
- Lunder, U. (ur.). (2007). *Bolezni in sindromi v starosti 1*. Ljubljana: Gerontološko društvo Slovenije.
- Mencej, M. (ur.). (2008). *Bolezni in sindromi v starosti 2*. Ljubljana: Gerontološko društvo Slovenije.
- Mencej, M. (2010). *Bolezni in sindromi v starosti 4*. Ljubljana: Gerontološko društvo Slovenije.
- Mencej, M. (2011). *Bolezni in sindromi v starosti 5*. Ljubljana: Gerontološko društvo Slovenije.
- Ros Medonnell, L., Bogataj, D. in Kavšek, M. (ur.). (2015). *Dolgotrajna oskrba: izzivi in priložnosti: oskrbovalni in bivalni vidiki*. Šempeter pri Gorici: Medifas: Ljubljana: Skupnost socialnih zavodov Slovenije, 2015.
- Williams, P. (2016). *Basic geriatric nursing*. St. Louis: Elsevier.
- Izbrani članki iz zbornikov strokovnih srečanj, izbrani članki iz domačih in tujih

Cilji in kompetence:

Učna enota prispeva predvsem k razvoju naslednjih splošnih in specifičnih kompetenc:

- usposobljenost za holistično, tolerantno, skrbno in občutljivo obravnavo posameznika ali skupine, zagotavljanje in varovanje pravic in želja posameznikov in različnih skupin,
- razvoj veščin in spretnosti v uporabi znanja na strokovnem področju,
- sposobnost povezovanja znanja z različnih področij, na katerih temelji zdravstvena nega,
- sposobnost vsestranskega in sistematičnega prilagajanja obravnave pacienta na relevantne fizikalne, socialne, kulturne, psihološke, spiritualne in družbene dejavnike,
- usposobljenost za prevzemanje odgovornosti pri profesionalnem delu,
- vključevanje profesionalne etike, pravne zakonodaje, prepoznavanje in uporaba moralnih in etičnih načel pri strokovnem praktičnem delu,
- uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije in sistemov na strokovnih področjih,
- usposobljenost za organizacijo in kooperativno timsko delo,
- poznavanje in uresničevanje različnih pravil, odgovornosti in funkcij v zdravstveni negi starejših ter sposobnost prilagajati pravila glede na pacientove potrebe,
- sposobnost prepoznati in interpretirati znake normalnega in spreminjajočega se zdravja (postavljanje negovalnih diagnoz),
- načrtovanje, izvajanje in evalvacija individualnih programov zdravstvene nege v sodelovanju s pacienti, oskrbovanci, svojci in drugimi,
- sposobnost vključevanja standardov kakovosti s kritičnim ocenjevanjem, interpretacijo, sintezo informacij in pomočjo pacientom pri izbiri,
- sposobnost spoštovati pacientovo dostojanstvo, zasebnost in zaupnost podatkov,

Objectives and competences:

The learning unit mainly contributes to the development of the following general and specific competences:

- qualification for autonomic, holistic, tolerant, careful and sensitive treatment of an individual or a group, passing no judgments when ensuring or protecting rights, trusts and desires of various individuals and groups,
- development of skills and competences in using knowledge in the professional environment;
- a coherent management of fundamental knowledge, the ability of integrating knowledge from different fields on which nursing care is based,
- the ability of a comprehensive and systematic treatment of the patient in relation to the relevant psychological, social, cultural, psychological, spiritual and social factors,
- the ability of taking responsibility in professional work,
- knowledge of professional ethics, legislation, recognition of and respect for the moral and ethical principles and values, as well as their use at practical work,
- using information – communication technology and systems at the professional levels,
- being trained in organizational and cooperative teamwork;
- knowledge and awareness of different rules, responsibilities and functions in nursing care, with the ability to adapt the rules according to the patient's needs,
- the ability to recognize and interpret the signs of a normal or changing health status (nursing diagnosis setup);
- planning, implementing and evaluating individual programmes of nursing care in cooperation with patients, relatives and other people;
- the ability of implementing quality standards with a critical evaluation, interpretation, synthesis and helping

<ul style="list-style-type: none"> • izvajanje zaščitnih ukrepov za preprečevanje okužb, • usposobljenost za izvajanje nujne medicinske pomoči, • sposobnost za varno dokumentiranje medicinskih in drugih terapij, • usposobljenost oceniti tveganje in aktivno promovirati zdravje, oceniti tveganje in skrbeti za varnost vseh ljudi v delovnem okolju, • usposobljenost za kritično uporabo metodologije za evalvacijo in relevantnih standardov kakovosti. 	<ul style="list-style-type: none"> patients with their choice; • the ability to respect the patient's dignity, privacy and confidentiality of the data; • being trained to perform the safety procedures in case of infections; • being trained in the first aid procedures; • the ability for safe documenting of medical and other therapies, • being able to evaluate the risk and actively promote health, improving work through the evaluation, in order to ensure the safety of all people in the working environment; • the ability for a critical use of the methodology for evaluation and the relevant quality standards.
--	---

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje

Študent/študentka:

- spozna različne vidike staranja in teorije staranja,
- se seznanja z demografskim gibanjem pri nas in svetu,
- spozna in razume celostni pogled na skrb za kakovostno staranje in kakovost življenja starejših,
- spozna različne oblike varstva starejših,
- razume vlogo različnih organizacij v skrbi za starejše, spozna načela, pravice in programe zdravstveno-socialnega varstva in drugih pomoči starejšim,
- seznanja se s strategijo razvoja varstva starejših, pravic starejših in temeljnimi dokumenti,
- usvoji fiziologijo staranja organskih sistemov,
- spozna in razume razlike med gerontološko in geriatrično zdravstveno nego,
- spozna naloge izvajalcev zdravstvene nege v okviru gerontološke, geriatrične ali integrirane zdravstvene nege starostnika,
- razume pomen celostnega pristopa k obravnavi starejših,
- zna uporabiti teorije zdravstvene nege pri zdravstveni negi starejših,

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding

Students:

- meet various aspects of ageing and the theory of aging,
- get acquainted with the demographic trends in the US and the world,
- realizes and understands the overall look at the concern for quality aging and quality of life of elderly people,
- get acquainted with various forms of protection for the elderly,
- understand the role of different organizations in elderly care, the principles, rights and health-social welfare programs and other aid forms to the elderly,
- take note of developing the strategy for protection of the elderly, the rights of the elderly and fundamental documents,
- acquire the physiology of aging of organic systems,
- know and understand the difference between the gerontological and geriatric care,
- meet the tasks in the context of nursing care providers, geriatric or integrated nursing care of the elderly,
- understand the significance of an integrated approach to elderly people treatment,
- know how to use the theory of nursing

<ul style="list-style-type: none"> • spozna načine kategorizacije zdravstvene nege in oskrbe ter zna oceniti stopnjo samooskrbe pri starejših, • usvoji temelje izvajanja zdravstvene nege starejših po procesni metodi dela, • usvoji temeljne izvajanja zdravstvene nege pri starejših z različnimi kroničnimi boleznimi, • se zaveda pomena sodelovanja in zna sodelovati z drugimi strokovnimi delavci, svojci in starejšemu pomembnimi drugimi ter prostovoljci, • usvoji zdravstveno nego starejših z demenco in se zna vključiti v zdravstveno nego in oskrbo starejših z demenco, • spozna vlogo in naloge izvajalcev zdravstvene nege pri starejših s specifičnimi potrebami zaradi splošnega stanja, narave bolezni, simptomov, zdravljenja, • seznanen se s paliativno zdravstveno nego in oskrbo starejših ter vlogo Hospica, • se seznanen s posebnostmi obravnave starejšega v bivalnem okolju in v instituciji: v bolnišnici, • pozna koncept dolgotrajne oskrbe v domačem in institucionalnem varstvu in vlogo zdravstvene nege pri dolgotrajni oskrbi starejših, • spozna načine skrbi za varnost starejših, • usvoji standarde kakovosti v gerontološki zdravstveni negi, • se zaveda pomena izvajanja kakovostne zdravstvene nege pri starejših, • spozna načine za prepoznavanje in preprečevanje nasilja, • spozna pogoste etične dileme pri zdravstveni negi starostnika ter osvoji sposobnost prepoznavanja in preprečevanja etičnih dilem, • se zaveda pomena raziskovalne dejavnosti na področju gerontologije in gerontološke zdravstvene nege. 	<ul style="list-style-type: none"> in nursing of the elderly, • know the categorization of nursing care and can assess the degree of self-sufficiency in the elderly, • acquire a foundation of nursing the elderly after a procedural working method, • acquire the underlying implementation of the nursing care for elderly people with various chronic diseases, • recognise the importance of cooperation and can cooperate with other practitioners, families and significant others as well as volunteers, • acquire the skills in nursing care of elderly people with dementia and can be included in the care of elderly people with dementia, • realize the role and tasks of nursing of elderly people with special needs as a result of the general situation, the nature of the disease, symptoms, treatment, • acquaint themselves with the palliative care of the elderly and the role of the Hospice society, • get acquainted with specifics of the treatment of the elderly in the living environment and institutions: in a hospital or a social care institution, • knows the concept of long-term care in home and institutional care and the role of nursing in long-term care of the elderly, • realize methods of providing safety for the elderly, • acquire standards of quality treating the elderly, • recognise the importance of implementing the high-quality nursing care with the elderly, • know the ways to identify and perform the prevention of violence, • meet common ethical dilemmas in nursing the elderly and wins the ability to recognize and avoid the ethical dilemmas, • are aware of the importance of research activities in the field of gerontology and nursing care of the elderly.
--	---

Metode poučevanja in učenja:

- *predavanja* z aktivno udeležbo študentov (razlaga, diskusija, vprašanja, primeri, reševanje problemov),
- študenti na konkretnih primerih uporabijo znanje pridobljeno na predavanjih (demonstracija, urjenje veščin in spretnosti, študija primera, razlaga, diskusija, pojasnjevanje, izkušensko in problemsko učenje, kritično presojanje).

Learning and teaching methods:

- *lectures* with active student participation (explanation, discussion, questions, examples, problem solving);
- *cabinet work*: students apply the gained knowledge from the lectures on the concrete cases (demonstration, training skills, case study, explanation, discussion, clarification, experience- and problem-based learning, critical thinking).

Načini ocenjevanja:

Načini:

- izpit,
- kolokvij pri kabinetnih vajah

*Opravljen kolokvij ni pogoj za vstop na klinično usposabljanje s področja ZN starostnika z gerontologijo, vendar mora imeti študent opravljen kolokvij iz Teorije zdravstvene nege.

Ocenjevalna lestvica: ECTS.

Delež (v %)

Weight (in %)

80 %
20 %

Assessment:

Types:

- exam
- preliminary exam based on laboratory (cabinet) work

* Positive assessment is not a prerequisite for entry into clinical training in the field of Nursing Care for the Elderly incl. Gerontology, but a student must have positive assessment of the Theory of Nursing Care laboratory work (cabinet).

Grading scheme: ECTS.